

Osnovna šola Gornji Petrovci
Gornji Petrovci 2
9203 Petrovci
Tel.: 02 – 556 – 90 – 20

<http://www.os-gpetrovci.si>
E-mail: o-gpetrovci@guest.arnes.si
Davčna številka: 61749206
Številka: /2019-2020
Datum: 17.3.2020

Spoštovani učenci 7. razreda!

Navodila za delo MAT 7 za 20.3.2020 (1 ura)

Učna snov: Računanje celote
(učbenik, stran 181 – 184)

Pri **računanju celote** imaš podano **delež** (v odstotkih) in **del celote**. Izračunati moraš celoto.

Za vajo rešimo nalogo 2 iz učbenika na strani 184.

V razredu je 6 odličnih učencev, kar je 25% učencev razreda. Koliko učencev je v razredu?

a) računanje z enačbo:

Na podlagi naloge zapišemo enačbo:

$$25\% \text{ od } x = 6$$

Enačbo poenostavimo:

$$25\% \cdot x = 6$$

$\frac{25}{100} \cdot x = 6$ Enačbo bomo preoblikovali. Vprašamo se, kako bi izračunali X. Če bi imeli enačbo $2 \cdot x = 10$, bi x izračunali tako, da bi 10 delili z 2. Torej $x = 10 : 2 = 5$. Sedaj pa isto naredimo z našo enačbo:

$$x = 6 : \frac{25}{100} = \frac{6}{1} \cdot \frac{100}{25} = \frac{6}{1} \cdot \frac{4}{1} = \frac{24}{1} = 24$$

Odgovor: V razredu je 24 učencev.

b) Nalogo lahko rešiš tudi z enačbo $p = \frac{d}{o}$, ki jo preoblikuješ v obliko: $o = \frac{d}{p}$

Izpišeš podatke:

$$p = 25\%$$

$$d = 6$$

$$o = ? \quad o = \frac{d}{p} = \frac{6}{25\%} = \frac{6}{\frac{25}{100}} = \frac{6}{1} \cdot \frac{100}{25} = \frac{6}{1} \cdot \frac{4}{1} = \frac{24}{1} = 24$$

Pomni!

Dvojni ulomek razrešimo tako, da pomnožimo zunanja člena in zapišemo v števec in pomnožimo notranja člena ter ju zapišemo v imenovalc.

Opravi vaje na strani 184. Reši naloge 1., 4., 6., 7. in 10.

Dodano imate tri rešene naloge in rešitve ostalih nalog iz učbenika (tudi za nazaj).

Želim vam uspešno delo in ostanite zdravi,
učitelj Drago.

1. b, str. 184

$$48\% \text{ od } X = 360 \text{ km}$$

$$48\% \cdot X = 360 \text{ km}$$

$$\frac{48}{100} \cdot X = 360 \text{ km}$$

$$X = 360 \text{ km} : \frac{48}{100} = \frac{360 \text{ km} \cdot 100}{48} = \frac{30 \text{ km} \cdot 25}{1 \cdot 1} = \frac{750 \text{ km}}{1} = \underline{\underline{750 \text{ km}}}$$

Zapišeš na skupno ulomkovo črto. Pri deljenju z ulomkom se drugi ulomek obrne. Na skupni ulomkovi črti lahko krajšaš!

nal. 3, str. 184

$$35\% \text{ od } X = 21 \text{ €}$$

$$\frac{35}{100} \cdot X = 21 \text{ €}$$

$$X = 21 \text{ €} : \frac{35}{100} = \frac{21 \text{ €} \cdot 100}{35} = \frac{60 \text{ €}}{1} = \underline{\underline{60 \text{ €}}}$$

O: Popust je računat na ceno 60 €.

nal. 5, str. 184

$$40\% \text{ od } X = 3\frac{3}{4} \text{ } \left. \begin{array}{l} \text{Prevedemo v ulomek!} \\ \swarrow \end{array} \right\}$$

$$\frac{40}{100} \cdot X = \frac{15}{4}$$

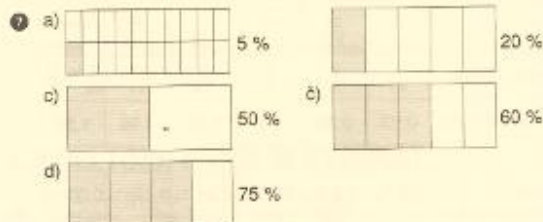
$$X = \frac{15}{4} : \frac{40}{100} = \frac{15 \cdot 25}{4 \cdot 40} = \frac{3 \cdot 25}{1 \cdot 8} = \frac{75}{8} = \underline{\underline{9\frac{3}{8}}}$$

O: Neznano število je $9\frac{3}{8}$.

4

Ulomek	Odstotek	Decimalno število
$\frac{24}{40} = \frac{3}{5}$	60 %	0,6
$\frac{36}{100} = \frac{9}{25}$	36 %	0,36
$\frac{90}{100} = \frac{9}{10}$	90 %	0,9

- 5 $120\% = 1\frac{1}{5}$ $5\% = 0,05$ $0,6 = \frac{3}{5}$
- 6 a) $\frac{6}{20} = \frac{3}{10} = 30\% = 0,3$ b) $\frac{1}{6} = 16\% = 0,16$
 c) $\frac{16}{64} = \frac{1}{4} = 25\% = 0,25$ č) $\frac{3}{8} = 37,5\% = 0,375$

- 8 a) 50 %   b) 25 %   c) 75 %   č) 150 %
 9 a) =   b) <   c) >
 10 Na embalaži je naveden delež maščob 3,2 % = $\frac{9}{28}$.
 Podatek pomeni, da 100 g jogurta vsebuje 3,2 g maščob.
 11 je "prepis" podatkov z domačega izdelka, torej rešitve ne moremo podati.
 12 V nadaljnje tekmovanje se je uvrstilo 37,5 % tekmovalcev.
 13 Špela:
 a) porabi – 60 %
 b) za počitnice – 10 %
 c) za glasbeni stolp – 30 %
 14 a) To je 3,5 %.
 b) V enem litru vode je 35 ml soli.
 c) V 1000 l je 35 l soli.
 15 Število prebivalcev se je zmanjšalo za 0,4 promila.
 To je 4 prebivalce na 10 000.
 Če je osnova milijon, potem je 400 ljudi manj, za dva milijona
 torej 800 ljudi manj.

7.2 RAČUNANJE ODSOTKOV

- 1 35 % je že, 65 % še ni.
 2 Odličnih je 27,5 %.
 3 $\frac{12}{30} = 40\%$.
 4 125 %.
 5 A razred ima 3 % več deklic. (A: 48 %, B: 45 %)
 6 a) Število odstotkov se dvakrat, trikrat ... zmanjša.
 b) Število odstotkov se dvakrat, trikrat ... poveča.

7

Naloga	Ulomek	Odstotek	Decimalna številka
a	$\frac{16}{40}$	40 %	0,40
b	$\frac{6}{48}$	12,5 %	0,125
c	$\frac{2}{100}$	2 %	0,02
č	$\frac{5}{2000}$	0,25 %	0,0025
d	$\frac{12}{500}$	2,4 %	0,024
e	$\frac{45}{180}$	25 %	0,25

- 8 Z avtobusom se vozi 60 %. 40 % se jih ne vozi.
 9 Razbilo se je 12,5 % jajc.
 10 Izkoristi se 72 % paradižnika.
 11 22 % zlitine je cink.
 12 Žensk je približno 53,3 %, približno 46,7 % pa je moških.
 13 Jod predstavlja 24 % raztopine.
 14 Krompir 78 %, hruške 87 %. V hruškah je 9 % več vode.
 15 a) 40 %   b) 250 %   c) 150 %
 16 1. trgovina: 30 % popust, 2. trgovina: 25 % popust. Večji popust
 je v prvi trgovini.
 17 a) 40 učencev   b) 20 %   c) 5 %   d) 82,5 %
 18 Dvigne se za 0,3 promile.
 19 93,75 % nove posode.

7.3 RAČUNANJE CELOTE IN DELA CELOTE

RAČUNANJE DELA CELOTE

- 1 a) 20   b) 21   c) 17,6   č) 2,7   d) 141   e) 43,5
 2 a) 120 min   b) 810 m   c) 3060 g   č) 180 €
 3 180
 4 672
 5 6 cm
 a) 3,3 cm
 b) 7,2 cm
 6 Merijo 78,4 cm.
 7 Nova cena bo 117 €.
 8 Med 60 cm in 72 cm.
 9 Plačali bodo 60 € več. Nova najemnina bo 560 €.
 10 V jogurtu je 2,7 g maščob.
 11 Masa krompirja je 17,48 t.
 12

BOMBAŽ	POLIESTER
--------	-----------

 13 1470 kg moke.
 14 Po obeh pocenitvah stane 180,48 €.
 15 99 % prvotne cene.
 16 Za 50 %.
 17 39 sliv.
 18 a) 12 otrok   b) 80 udeležencev   c) 40 % moških   č) DA

RAČUNANJE CELOTE

- 1 a) 120 cm   b) 750 km   c) 300 €   d) 40 h   e) $x = 47250$ kg   f) $y = 400$
 2 24 učencev.
 3 60 €   4 42,5   5 $9\frac{3}{8}$ 6 1800 km   7 40 km.
 8 5 €
 9

	Osnova	Del celote	P %
a	200	80	40 %
b	25 m	15 m	60 %
c	120 kg	30 kg	25 %
č	24 h	1,08 h	4,5 %
d	2 m	60 cm	30 %
e	10 kg	2,8 kg	28 %

- 10 6 €
 11 68 %
 12 a) 25 %   b) 14,99 €